

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător:

Judecători:

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de către Baci Maria prin intermediul reprezentantului, avocatul Vladimir Poalelungi,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mahu Dumitru împotriva lui Baci Nicolae și Baci Maria cu privire la încasarea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016, prin care cererea de apel depusă de către Baci Maria a fost restituită, pe motiv că, apelanta nu a lichidat neajunsul constat prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016,

c o n s t a ț ă:

La 07 octombrie 2011, Mahu Dumitru s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Baci Nicolae și Baci Maria cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii, Mahu Dumitru a indicat că, la 30 aprilie 2009 a încheiat cu pîrîții Baci Nicolae și Baci Maria, ce acționau în calitate de vânzători, contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 28, situat în mun. Chișinău, str. Piața Unirii Principatelor, 1, cu suprafața totală de 36,6 m.p., cu nr. cadastral 0100515.111.01.028, tranzacția enunțată fiind încheiată în prezența notarului privat Rodica Semionova și înregistrată în registrul acesteia sub nr. 7264.

Afirmă că, după perfectarea tuturor actelor, dorind să-și înregistreze la OCT dreptul de proprietate asupra imobilului procurat, a aflat că, referitor la acest imobil există o încheiere a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, emisă la 09.04.2009, prin care s-a dispus interzicerea oricăror operațiuni în privința imobilului respectiv, astfel fiind refuzat de către colaboratorii OCT în înregistrarea contractului de vânzare-cumpărare.

Ulterior a aflat că, imobilul sus-indicat a constituit obiectul unui litigiu diferit spre examinare Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, între pîrîți și Efteni Elena, care acționa din numele persoanei incapabile Țurcan Leonid, inițiat la cererea ultimei.

În urma examinării litigiului, la 07.07.2011, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a adoptat o decizie prin care a menținut în vigoare hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25.03.2010, prin care s-a constatat că imobilul sus-menționat a fost obiectul unei scheme de escrocherie, fiind privatizat ilegal, cu prezentarea unor acte false, ulterior ajungînd în posesia pîrîților.

Ca rezultat al celor constatate, instanța a declarat nule toate tranzacțiile cu apartamentul în litigiu, inclusiv și contractul de vânzare-cumpărare din 30.04.2009, iar reclamantul a rămas fără apartament, precum și fără banii achitați pentru imobil.

Pretențiile și obiecțiile sale față de pîrîți, se referă la acțiunile lor premeditate, intenționate și dolosive, pe care aceștia le-au avut în momentul în care i-au vîndut imobilul menționat mai sus, fiind în cunoștință de faptul existenței unui litigiu cu privire la imobilul disputat, despre contestarea legalității deținerii în proprietate a imobilului respectiv, înțelegînd că pot pierde apartamentul vizat, ei au ascuns toate aceste circumstanțe și, acționînd prin dol și viclenie, i-au vîndut apartamentul, care era deja obiectul unui litigiu, cauzîndu-i în rezultat un prejudiciu material.

Menționează că, dacă ar fi cunoscut despre existența acestui litigiu, dînsul nu ar fi acceptat să procure apartamentul în cauză.

Susține reclamantul că, atît prima instanță, cît și instanța de apel și cea de recurs, în urma examinării cauzei, au constatat în hotărîrile și deciziile adoptate că dînsul a fost cumpărător de bună-credință, iar potrivit în pct.9 din contractul de vânzare-cumpărare din 30.04.2010, vînzătorul a declarat pe propria răspundere că la data încheierii contractului, imobilul nu se afla sub interdicție, nu forma obiectul unui litigiu și a garantat cumpărătorului contra oricărei evicțiuni totale sau parțiale, ce pot apărea în viitor, condiții ce nu se atestă la caz, motiv pentru care a fost sesizată instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită reclamantul Mahu Dumitru, inclusiv prin cererea de concretizare a acțiunii din 12 februarie 2016, încasarea în mod solidar din contul pîrîților Baci Nicolae și Baci Maria în beneficiul său a sumei de 28 000 euro, a cheltuielilor pentru serviciile notariale în sumă de 2303,78 lei, a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 5 000 lei și suma de 150 lei, cu titlu de taxă de stat achitată pentru depunerea cererii de chemare în judecată (f.d.f.d.3-5,152).

Prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 12 februarie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de către Mahu Dumitru a fost admisă integral, după cum urmează. S-a încasat în mod solidar din contul lui Baci Nicolae și Baci Maria în beneficiul lui Mahu Dumitru suma de 28 000 euro, convertiți în lei moldovenești conform cursului oficial la data executării hotărîrii, plata pentru serviciile notariale în sumă de 2 303,78 lei și cheltuielile de judecată sub formă de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat în sumă de 150 lei și pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 5 000 lei (f.d.161).

Nefiind de acord cu hotărîrea enunțată, la 09 martie 2016, Baci Maria a declarat apel nemotivat, solicitînd scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea depusă de către Mahu Dumitru să fie respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.165-166).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016, a fost admisă parțial cererea apelantei Baci Maria privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, fiind dispusă scutirea apelantei de la plata taxei de stat în sumă de 9860 lei din suma de 12860 lei și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Baci Maria, acordîndu-i ultimei un termen pînă la 12 mai 2016, ora 11:00 pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 3000 lei (f.d.176-178).

La 26 mai 2016, Baciua Maria a depus apel motivat, solicitînd scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului, admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare (f.d.190-191).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016, cererea de apel depusă de către Baciua Maria a fost restituită, pe motiv că apelanta nu a lichidat neajunsul constatât prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016 (f.d.196-199).

La 15 iunie 2016, Baciua Maria prin intermediul reprezentantului, avocatul Vladimir Poalelungi, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs, s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, deoarece actele cauzei confirmă starea precară a recurenteii Baciua Maria și este suficient pentru a considera că, la moment aceasta este în imposibilitate de a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel.

Pe cale de consecință, a menționat că, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cît și de practica CEDO, în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție, fapt ce în prezenta speță nu se atestă (f.d.203).

În conformitate cu prevederile art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 02 iunie 2016 (f.d.196), iar recursul a fost depus la 15 iunie 2016 (f.d.203), motiv ce impune instanța de recurs prin prisma art. 425 CPC, să constate că recursul a fost declarat în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Baciua Maria prin intermediul reprezentantului, avocatul Vladimir Poalelungi rezultă că, recurenta nu este de acord cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2016, prin care cererea de apel depusă de către Baciua Maria a fost restituită, pe motiv că, apelanta nu a lichidat neajunsul constatât prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016.

În acest context, Colegiul consideră necesar de a reitera în prezenta speță prevederile art. 437 alin. (3) Codul de procedură civilă, care statuează că, în cazul cînd recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

Totodată, conform art. 8 alin. (1) CPC, părțile, alți participanți la proces au dreptul să fie asistați în judecată de către un avocat ales ori desemnat de coordonatorul Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod.

În conformitate cu art. 75 alin. (1) Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

În accepțiunea art. 80 alin. (7) Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

La fel, prin prisma art. 3 alin. (1) CPC, care indică expres că, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege, Colegiul reiterează și prevederile pct. 6 alin. 2) lit. a) și pct. 8 din Hotărârea nr. 158 din 28 februarie 2013 „Cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar” (în redacția Hotărârii Guvernului nr. 931 din 12.11.2014, în vigoare din 14.11.2014), care reglementează că, formularul mandatului avocatului conține un șir de elemente obligatorii, inclusiv, pe versou se înserează împuternicirile avocatului. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesele civile, stabilite conform articolului 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, cererea de recurs a fost semnată și depusă în interesele Mariei Baci de către avocatul Vladimir Poalelungi (f.d.203), acesta acționând în calitate de reprezentant în temeiul mandatului nr. 0494785 din 07 martie 2016, pe versoul căruia au fost indicate următoarele împuterniciri: dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, de a depune cererea în judecată, de a strămuta pricina la o judecată arbitrală, de a modifica temeiul or obiectul acțiunii și de a încheia tranzacții. Colegiul remarcă că, dreptul de a ataca hotărârea judecătorească nu este expres indicat în mandat (f.d.164,verso).

În conformitate cu art. 81 CPC, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului „... de a ataca hotărârea judecătorească...”, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului. La dosar nu este anexată o careva procură eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

Mai mult decât atât, la data depunerii cererii de recurs în prezenta speță, 15 iunie 2016, legislația în vigoare prevedea obligativitatea indicării exprese a împuternicirii de a ataca hotărârea judecătorească în interesele persoanei fizice, exclusiv în mandatul avocatului, nu și în procură.

Așadar, avocatul Vladimir Poalelungi nu a fost împuternicit în modul prevăzut de lege de a semna și depune cererea de recurs în interesele recurentei Maria Baci, motiv ce impune Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție să ajungă la concluzia de a respinge recursul depus de către Baci Maria prin intermediul reprezentantului, avocatul Vladimir Poalelungi, ca fiind depus de o persoană fără împuterniciri.

În conformitate cu art. 427 lit.a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Baci Maria prin intermediul reprezentantului, avocatul Vladimir Poalelungi, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mahu Dumitru împotriva lui Baci Nicolae și Baci Maria cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi